

A-PBT-A-22/2014. Ajánlás

A Pénzügyi Békéltető Testület V.K. (xxx szám alatti lakos, a továbbiakban: Kérelmező) – ABC Bank (yyy, a továbbiakban: pénzügyi szolgáltató) ellen benyújtott kérelmére indult pénzügyi fogyasztói jogvita rendezésére irányuló eljárásban a 2014. szeptember 10. napján megtartott meghallgatáson az alábbi

AJÁNLÁST

tette:

A Pénzügyi Békéltető Testület ajánlja, hogy a pénzügyi szolgáltató az xxx számú szerződés tárgyát képező, xxx forgalmi rendszámú xxx típusú személygépkocsi törzskönyvét adja ki a Kérelmező részére.

Az ajánlás ellen fellebbezésnek helye nincs, azonban annak kézbesítésétől számított 15 napon belül hatályon kívül helyezése kérhető a Fővárosi Törvényszéktől, ha a tanács összetétele vagy eljárása nem felelt meg a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: MNB tv.) rendelkezéseinek, a Pénzügyi Békéltető Testületnek nem volt hatásköre az eljárásra, a kérelem meghallgatás nélküli elutasításának lett volna helye.

A pénzügyi szolgáltató az ajánlás hatályon kívül helyezését a fentiekén túl – az ajánlás részére történt kézbesítésétől számított tizenöt napon belül – akkor is kérheti a Fővárosi Törvényszéktől, ha az ajánlás tartalma nem felel meg a jogszabályoknak.

Ha a pénzügyi szolgáltató az ajánlásnak nem tesz eleget, a Pénzügyi Békéltető Testület – a Kérelmező nevének megjelölése nélkül – jogosult a jogvita tartalmának rövid leírását és az eljárás eredményét – legkorábban az ajánlásnak a pénzügyi szolgáltató részére történt kézbesítésétől számított hatvan nap elteltével – nyilvánosságra hozni.

A Pénzügyi Békéltető Testület felhívja a pénzügyi szolgáltatót és a Kérelmezőt, hogy jelen ajánlás végrehajtásáról az ajánlás kézhezvételét követő 60 napon belül írásban tájékoztassák a Pénzügyi Békéltető Testületet.

A Pénzügyi Békéltető Testület ajánlása nem érinti a Kérelmezőnek azt a jogát, hogy a pénzügyi szolgáltatóval szembeni igényét bírósági eljárás keretében érvényesítse.

A Pénzügyi Békéltető Testület döntését az MNB tv. 113. § b) pontja, 116. §-a, valamint 119. § (1) bekezdése alapján hozta meg.

INDOKOLÁS

A Kérelmező 2014. július 29. napján érkezett kérelmével fordult a Pénzügyi Békéltető Testülethez pénzügyi fogyasztói jogvita rendezése érdekében. Kérelmében előadta, hogy 2008. február 15-én deviza alapú kölcsönszerződést kötött – személygépkocsi megvásárlása

céljából – a pénzügyi szolgáltatóval, mely alapján a pénzügyi szolgáltató 5.360.000,- forintot folyósított a részére 120 havi futamidőre havi 60.522,- forint összegű törlesztőrészlettel. A Kérelmező a Pénzügyi Békéltető Testület előtti eljárásban vitatta a gépjármű-kereskedő aláírási jogát, álláspontja szerint a szerződés érvénytelen, és kérte, hogy a pénzügyi szolgáltató adja át részére a gépjármű törzskönyvét.

A pénzügyi szolgáltató válasziratában részletesen nyilatkozott az aláírási jogosultsággal kapcsolatos álláspontjáról, továbbá a törzskönyv átadásával kapcsolatban előadta, hogy a pénzügyi szolgáltató a gépkocsi törzskönyvét a kölcsönszerződés elválaszthatatlan részét képező xxx számú ÁSZF yyy pontjának alábbi rendelkezései alapján jogszerűen tartja birtokában:

„Az Adós tudomásul veszi, hogy a Finanszírozó javára a fenti okiratokba bejegyzésre került korlátozásokat a kölcsönszerződésből eredő tartozása maradéktalan kiegyenlítéséig nem jogosult töröltetni, és ezen időpontig kizárólag a Finanszírozó jogosult a törzskönyv hatóságtól történő átvételére és őrzésére, valamint az afeletti rendelkezésre.”

„Az Adós tudomásul veszi, hogy a Finanszírozó, mint a törzskönyv kizárólagos jogosultja a futamidő során bármikor jogosult a törzskönyv kiállítását kérni az illetékes hatóságtól, a Finanszírozó jogosult azt kizárólag átvenni és a kölcsönszerződésből eredő valamennyi tartozás kiegyenlítéséig őrizni.”

„A Finanszírozó a birtokába került törzskönyvet a szerződés megszűnését követően akkor bocsátja az Adós rendelkezésére, illetve a felfüggesztett törzskönyv kiállítását az Adós költségén akkor kéri az illetékes hatóságtól - amennyiben erre lehetőség van, úgy közvetlenül az Adóst megjelölve a törzskönyv jogosultjaként -, ha az Adós a jelen szerződésből eredő valamennyi fizetési kötelezettségének maradéktalanul eleget tett.”

A pénzügyi szolgáltató előadta továbbá, hogy a Kérelmezővel 2008. február 15. napján megkötött – hatályában felfüggesztett – fedezeti adásvételi szerződés 11. pontja alapján is jogosult a gépjármű törzskönyvét a kölcsönszerződésből eredő tartozás maradéktalan kiegyenlítéséig birtokában tartani a következők szerint:

„Amennyiben jelen adásvételi szerződés alapján a Vevő a gépjármű tulajdonjogát nem szerzi meg, és az Eladó a 2. pontban meghatározott kölcsönszerződésből eredő valamennyi tartozását maradéktalanul kiegyenlíti, úgy a jelen adásvételi szerződés – megkötésének időpontjára visszamenő hatállyal – megszűnik. Fenti esetben a Vevő haladéktalanul kiadja az Eladó részére az adásvétel tárgyát képező gépjármű Vevő, mint finanszírozó birtokában lévő törzskönyvét.”

A pénzügyi szolgáltató előadta, hogy e fedezeti adásvételi szerződés 4. pontja kiköti, hogy az Eladó a szerződés tárgyát képező gépjárművet az adásvételi szerződés 11. pontjában foglalt időpontig – azaz az Eladó tartozásának maradéktalan megfizetéséig – el nem zálogosíthatja,

egyéb módon sem terhelheti meg és nem idegenítheti el, mely elidegenítési tilalom alapján a Vevő mint finanszírozó ezen időpontig őrzésében tarthatja a gépjármű törzskönyvét.

A pénzügyi szolgáltató utalt arra, hogy az opciós jog törléséhez szükséges nyilatkozatot 2014. június 16. napján a Kérelmező részére kiadta, mivel azonban a Kérelmező a válaszirát elkészítésének napjáig nem tett teljes körűen eleget a kölcsönszerződésből eredő valamennyi fizetési kötelezettségének, a törzskönyvet – álláspontja szerint – a pénzügyi szolgáltató jogszerűen tartja őrzésében.

A Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa 2014. szeptember 10-én tartott meghallgatást, melyen a felek fenntartották az írásban előadottakat. A Kérelmező a meghallgatáson pontosította – szűkítette – a döntésre irányuló indítványát, és az írásban előadottakhoz képest kizárólag a gépjármű törzskönyvének átadásában kérte a Pénzügyi Békéltető Testület döntését.

Tekintettel arra, hogy a Kérelmező a meghallgatáson kizárólag a törzskönyvvel kapcsolatos döntést kérte, ezért az eljáró tanács döntése, illetve jelen indokolás is csak erre terjed ki, a kérelemmel érintett más kérdésekre nem.

A kérelem megalapozott.

A Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa a felek előadásai és a rendelkezésre bocsátott bizonyítékok alapján a következőket állapította meg.

Az eljáró tanács megállapította, hogy a törzskönyvvel kapcsolatban a szerződéses iratanyag több helyen – így a pénzügyi szolgáltató által is hivatkozott általános szerződési feltételekben (a továbbiakban: ÁSZF), a „Megállapodás (vételi/opciós jog alapításáról)” (a továbbiakban: opciós szerződés) megnevezésű okiratban, valamint a hatályában felfüggesztett adásvételi szerződésben (a továbbiakban: adásvételi szerződés) – rendelkezik a törzskönyv sorsáról. A törzskönyvre vonatkozó rendelkezéseket – az eljáró tanács álláspontja szerint – nem lehet egymástól elválasztva, külön-külön értelmezni, hiszen a felek szerződéses akarata e komplex jogviszonyban arra irányult, hogy a Kérelmező a kölcsön folyósítása nyomán a gépjárművet megvásárolhassa, a pénzügyi szolgáltató pedig a kihelyezett kölcsönösszegre a megfelelő fedezetet biztosítsa, így a felek által aláírt szerződéseket – és az azokban a törzskönyvre vonatkozó rendelkezéseket – együttesen lehet és kell értelmezni.

A pénzügyi szolgáltató a válaszirátában az általa hivatkozott iratoknak – ÁSZF, adásvételi szerződés – megfelelően idézte a törzskönyvvel kapcsolatos szerződéses rendelkezéseket.

Az eljáró tanács ugyanakkor utal az opciós szerződés 9. pontjára is, mely szerint:

„Jelen megállapodás alapján a vételi jog a 2. pontban meghatározott gépjármű forgalmi engedélyének a Kötelezett mint tulajdonos nevére történő kiállításától számított 5 évig illeti meg a Finanszírozót.

Amennyiben a Finanszírozó vételi jogával eddig az időpontig nem él, és/vagy a Kötelezettnek az 1. pontban hivatkozott kölcsönszerződés szerinti fizetési kötelezettsége maradéktalanul kiegyenlítésre kerül, a Finanszírozó vételi joga megszűnik.

Amennyiben a Finanszírozó vételi joga megszűnt, úgy a birtokában lévő, vételi jog tárgyát képező gépjármű törzskönyvét, valamint a Finanszírozó javára a forgalmi engedélybe és a gépjármű törzskönyvébe bejegyzett rendelkezési korlátozás illetékes hatóságnál történő töröltetéséhez szükséges nyilatkozatot haladéktalanul kiadja Kötelezett részére.”

A pénzügyi szolgáltató a válasziratában és a meghallgatáson is hivatkozott az adásvételi szerződés rendelkezéseire. Tekintettel arra, hogy ennek az adásvételi szerződésnek a jogi minősítése nem volt az eljárás tárgya, ezért az eljáró tanács csak azt vizsgálta, hogy az adásvételi szerződésnek milyen befolyása volt vagy lehetett a felek közötti komplex szerződéses jogviszonyra. Az eljáró tanács álláspontja szerint az adásvételi szerződésnek kizárólag az a rendelkezése hatályosult e szerződés aláírásával, amely annak hatálybalépéséről – azaz a feltétel bekövetkezéséről – szól, az összes további rendelkezés alapvetően nem alakította az eredeti szerződéses jogviszonyt, hiszen azok csak a feltétel bekövetkezése esetén alakították volna (illetve alakítják) a jogviszonyt. Az eljáró tanács a meghallgatáson szerzett tudomást – a Kérelmező bejelentése alapján – arról, hogy a pénzügyi szolgáltató a kölcsönszerződést 2014. augusztus 25-én felmondta, ezzel – elvileg – az adásvételi szerződés hatályba lépett. Ezen túlmenően – ilyen irányú kérelem hiányában – az eljáró tanács nem vizsgálta az adásvételi szerződés célját, tartalmát. A pénzügyi szolgáltató az opciós jogával – a határidő lejártára tekintettel (mely tényt egyik fél sem vitatta) – nem élhetett. Az opciós jogot alapító szerződés fent hivatkozott rendelkezései szerint: ha a Finanszírozó vételi jogával [...]nem él, és/vagy a Kötelezettnek az 1. pontban hivatkozott kölcsönszerződés szerinti fizetési kötelezettsége maradéktalanul kiegyenlítésre kerül, a Finanszírozó vételi joga megszűnik. Ha a Finanszírozó vételi joga megszűnt, úgy a birtokában lévő, vételi jog tárgyát képező gépjármű törzskönyvét [...] haladéktalanul kiadja Kötelezett részére. Tekintettel arra, hogy az idézett, „ha a Finanszírozó...” kezdetű mellékmondat alternatívákat jelöl meg („és/vagy”), ezért az eljáró tanács álláspontja szerint a két feltételnek – vételi joggal „nem élés”, valamint a fizetési kötelezettség kiegyenlítése – nem kell konjunktívan teljesülnie, elegendő bármelyiknek bekövetkeznie ahhoz, hogy a következmény érvényesüljön. Mindebből tehát az következik, hogy mivel a finanszírozó – azaz a pénzügyi szolgáltató – nem élt a vételi jogával (azaz az egyik feltétel teljesült), ezért a gépjármű törzskönyvét haladéktalanul ki kell adnia. Ezt az adásvételi szerződés törzskönyvre vonatkozó rendelkezései sem rontják le, hiszen a vételi jogot alapító szerződés rendelkezései alapján szabályszerűen visszaadott törzskönyvre vonatkozóan egy utóbb történt, felmondás miatti szerződés hatályba lépése hiába tartalmaz rendelkezéseket, azok nem hatályosulhatnak. Minderre tekintettel tehát az eljáró tanács álláspontja szerint az adásvételi szerződés – ha annak érvénytelensége vizsgálatától el is tekintünk –, az abban meghatározott, törzskönyvre vonatkozó szerződési rendelkezések jelen körülmények között nem tudnak hatályosulni az opciós szerződésben foglaltakra tekintettel.

Az eljáró tanács hangsúlyosan utal a szerződések megkötésekor hatályban volt, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 207. § (1) és (2)

bekezdésére, melyek szerint a szerződési nyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a másik félnek a nyilatkozó feltehető akaratára és az eset körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett. Ha az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződés tartalma e szabály alkalmazásával nem állapítható meg egyértelműen, a feltétel meghatározójával szerződő fél, illetve a fogyasztó számára kedvezőbb értelmezést kell elfogadni.

Az eljáró tanács álláspontja szerint – ahogyan arra már a fentiekben is hivatkozott – a kölcsönszerződés jogi sorsától nem elválasztható az opciós szerződés tekintettel arra, hogy azt a felek a kölcsönszerződés biztosítékeként kötötték meg, így Ptk.-ban foglaltak alapján az opciós szerződésben foglaltakat kell alkalmazni akkor, amikor a három hivatkozott szerződéses dokumentum (ÁSZF, opciós szerződés, adásvételi szerződés) rendelkezéseinek ellentmondását fel kívánjuk oldani.

Az eljáró tanács álláspontja szerint tehát az opciós szerződés egyértelműen és világosan kimondja, mely esetben kell a pénzügyi szolgáltatónak visszaadnia a törzskönyvet a Kérelmező részére. Mivel azonban a pénzügyi szolgáltató a törzskönyvet nem adta vissza, az eljáró tanács véleménye szerint azt a pénzügyi szolgáltató jelen szerződéses jogviszonyban jogellenesen birtokolja. Az eljáró tanács e körben utal arra is, hogy a Kérelmező a meghallgatáson úgy nyilatkozott, hogy a gépkocsit értékesíteni kívánta, illetve tudta volna, a befolyt vételárból pedig csökkenthette volna fennálló tartozását, mindehhez azonban szüksége lett volna arra is, hogy a törzskönyv az ő birtokában legyen. Az eljáró tanács megítélése szerint, ha a Kérelmező egyértelmű szándéka szerint a tulajdonát képező személygépkocsit értékesíteni kívánja, és a befolyt vételárból részleges előtörlesztést szeretne végrehajtani, akkor a fentiekben részletezett, ellentmondásos szerződési rendelkezések figyelembevételével és Ptk. szerinti értelmezésével, valamint a felek Ptk.-ban rögzített együttműködési kötelezettsége alapján is a pénzügyi szolgáltató köteles lett volna a törzskönyv kiadására.

Az MNB tv. 113. § b) pontja alapján egyezség hiányában a tanács az ügy érdekében ajánlást tesz, ha a kérelem megalapozott, azonban a 39. §-ban meghatározott törvények hatálya alá tartozó szervezet vagy személy az eljárás kezdetekor úgy nyilatkozott, hogy a tanács döntését kötelezésként nem ismeri el, illetve ha a tanács döntésének elismeréséről egyáltalán nem nyilatkozott.

A fentiek alapján a Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanács a rendelkező részben foglaltak szerinti ajánlást tette.

Budapest, 2014. szeptember 24.

dr. Gáll Tamás s.k.,
az eljáró tanács tagja

dr. Tóth Andrea s.k.,
az eljáró tanács elnöke

dr. Sándor Roland s.k.,
az eljáró tanács tagja